

Visoki predstavnik donio odluke za ubrzanje reforme sudstva u cijeloj BiH

Visoki predstavnik, Wolfgang Petritsch, danas je proglasio paket odluka kojima se uspostavlja institucionalni okvir nužan za reformu sudstva u narednim mjesecima. Ovim Odlukama će se ubrzati reforma sudstva u BiH na razini države i entiteta uspostavom temelja za istinski neovisno sudstvo koje predstavlja treću komponentu demokratske vlasti.

Paketom odluka se uspostavlja Visoko sudsko i tužilačko vijeće na državnoj razini kao i u oba entiteta, uspostavljaju se Instituti za usavršavanje sudaca i Odvjetničke komore u oba entiteta, i proglašava državni zakon o međuentitetskoj suradnji u pitanjima sudstva. Paket uključuje i odluku o razrješenju zamjenika ministra pravde Županije 7, kao i suspenziju jedanaest sudaca.

Visoka sudska i tužilačka vijeća na razini države kao i na razini dva entiteta BiH, koja je sada uspostavio Visoki predstavnik, provodit će jasne i transparentne kriterije za sustav izravnog i neovisnog imenovanja svih sudaca i tužitelja, osim sudaca Ustavnog suda. Također su precizirane procedure po kojima Visoka sudska i tužilačka vijeća mogu poduzimati disciplinski postupak protiv sudaca i tužitelja. Kada je riječ o kandidatima za položaje u Ustavnim sudovima države i entiteta, Visoka sudska i tužilačka vijeća davat će preporuke, ali imenovanje i disciplinski postupci protiv ovih sudaca će ostati u nadležnosti državnog ili entitetskih parlamenata sukladno sada važećim ustavnim odredbama.

Članove Visokih sudskih i tužilačkih vijeća na državnoj i entitetskoj razini imenovat će Visoki predstavnik u roku od nekoliko tjedana, a tijekom prijelaznog perioda, koji traje do

kraja 2003. godine vijeća će uključivati i međunarodne članove. Visoki predstavnik je također zadužio premijere entiteta da, sukladno članku III Ustava BiH, u roku od 60 dana započnu pregovore o uspostavi jedinstvenog Visokog sudskog i tužilačkog vijeća. To će odgovarati sadašnjoj europskoj praksi, što će osigurati identičnu primjenu standarda profesionalnosti i neovisnosti u cijeloj BiH.

Visoka sudska i tužilačka vijeća će u rujnu ove godine ponovo objaviti natječaj za sva mjesta sudaca i tužitelja. Imenovanja na ove položaje će biti zasnovana isključivo na kavalificiranosti pojedinaca. Visoki predstavnik poziva sudce i tužitelje koji trenutno obnašaju te dužnosti da se prijave kada bude objavljen oglas o upražnjenim mjestima, naglašavajući da će provođenje ovog postupka drastično poboljšati ugled i neovisnost sudaca i tužitelja.

Pored toga, Visoki predstavnik je smijenio zamjenika ministra pravde Županije 7, Davora Šilića, zbog pokušaja podrivanja neovisnosti postupka imenovanja sudaca i tužitelja, zbog nepridržavanja roka od petnaest dana da napusti imovinu koju nezakonito koristi, kao i zbog odlaganja procesa ujedinjenja sudstva u Županiji 7. Razrješenje gospodina Šilića sa položaja ministra stupa na snagu odmah. Visoki predstavnik je također suspendirao sa položaja sljedeće suce: Mirka Braća, predsjednika Općinskog suda u Livnu, Katicu Tadić, suca ovog suda, Omera Borovca, suca Općinskog suda Goražde, Fatimu Đukić-Bajramović, suca Općinskog suda Zenica; Neđu Draškovića, suca Vrhovnog suda RS; Nenada Gvozdića, suca Općinskog suda I u Mostaru; Jevtu Jankovića i Željka Lalića, suce Osnovnog suda Banja Luka; Hasana Pijanića, suca Kantonalnog suda Unsko-sanskog kantona; Milenka Tomića, javnog tužitelja u osnovnom javnom tužilaštvu Prijedor; i Katu Zovko, suca Županijskog suda Hercegovačko-neretvanske županije. Svi su suspendirani zbog navoda o ozbiljnim povredama vladavine prava. Suspenzije će ostati na snazi sve dok odgovarajuće entitetsko Visoko sudsko vijeće ne preispita navode.

Visoki predstavnik je također proglasio zakone u cilju intenziviranja borbe protiv kriminala i podizanja razine profesionalnosti sudstva.

Zakon o pravnoj pomoći i zvaničnoj suradnji u krivičnim predmetima između FBiH, RS i Distrikta Brčko će pojednostaviti procedure za suradnju između sudova, tužitelja i tijela unutarnjih poslova u cijeloj BiH. Uručivanje naloga za hapšenje, pružanje pravne pomoći, uručenje sudskih poziva i drugi vidovi suradnje sada mogu biti izvršeni po prijemu pismenog zahtjeva bez potrebe za dodatnom intervencijom na višoj razini. Suradnja koja je uspostavljena prema ovom zakonu omogućit će djelotvorniji pristup otkrivanju krivičnih djela, provođenju istrage i krivičnom gonjenju svih vidova kriminala na cijelom području BiH.

Zakon o advokaturi je utemeljen na Memorandumu o razumijevanju o reguliranju pravne pomoći između institucija FBiH i RS od svibnja 1998, iako relevantni zakoni entiteta nisu usuglašeni shodno tome. Osobe koje se bave advokaturom sada imaju jednake propise i kriterije za prijam kao i pravo da rade na cijeloj teritoriji BiH. Odlukom je formirana jedinstvena, ujedinjena Odvjetnička komora FBiH, koja ne postoji od 1992. godine. Ovim je afirmirano pravo pojedinca da izabere svog zastupnika i omogućava odvjetnicima iz BiH zastupanje u međunarodnim advokatskim komorama.

U Centrima za usavršavanje sudaca i tužitelja u Banjaluci i Sarajevu koje je uspostavio Visoki predstavnik, će se obrazovati osobe koje razmišljaju o karijeri sudca ili tužitelja, a bit će organizirano i obvezno usavršavanje za postojeće suce i tužitelje. Centri za usavršavanje će tijesno surađivati s Visokim sudskim vijećima u cilju osiguranja profesionalnog i neovisnog sudstva za budućnost BiH.

Visoki predstavnik je ove odluke donio nakon detaljnih konzultacija sa pravnim stručnjacima iz Vijeća Europe i Venecijanskom komisijom, te sukladno preporukama Upravnog

odbora Vijeća za provedbu mira.